

**Pozměňovací návrh poslance Františka Adámka
k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení
soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů,, zákon č. 40/2009 Sb., trestní
zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti
právnických osob a řízení proti nim, ve znění zákona č. 105/2013 Sb.,
(sněmovní tisk 45)**

K čl. II – nový bod

1. V článku II. se doplňuje nový bod 1, který zní:

„1. V § 33 se za slova „opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195),“ vkládají slova „dotační podvod (§ 212),“ a za slova „porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství (§ 247),“ vkládají slova „poškození finančních zájmů Evropské unie (§ 260),“.

2. Dosavadní body 1 až 8 se přeznačí jako body 2 až 9.

Odůvodnění:

Předložený pozměňovací návrh navrhuje rozšíření výčtu trestných činů zařazených do ustanovení § 33 trestního zákoníku o zániku trestní odpovědnosti účinnou lítostí , o trestné činy dotačního podvodu (§ 212) a poškození finančních zájmů Evropské unie (§ 260).

Trestní zákoník zná zánik trestní odpovědnosti účinnou lítostí pouze u trestných činů, které jsou explicitně uvedeny § 33 tohoto zákona. Škodlivé následky těchto trestných činů jsou tak těžké, že jim je třeba zabránit i za cenu beztrestnosti pachatele. Účinná lítost zaručuje pachatelům zde uvedených trestných činů beztrestnost, avšak za podmínky, že pachatel dobrovolně škodlivý následek napraví, nebo mu zamezí. Tím toto ustanovení současně ochraňuje zájmy chráněné trestním zákonem před závažnými škodlivými následky vybraných trestných činů.

Ve výčtu trestných činů uvedených v § 33 trestního zákoníku, jsou uvedeny těžké zločiny a další trestné činy, které zvýšenou měrou ohrožují chráněné zájmy a z hlediska jejich povahy podstatně převažuje společenský zájem na eliminaci následků těchto trestných činů nad zájmem na potrestání pachatele.

Ve výčtu trestných činů u nichž lze dosáhnout zániku trestní odpovědnosti účinnou lítostí najdeme řadu trestných činů různé povahy. Jak trestné činy násilné povahy jako jsou zvléčení (§172), nebo braní rukojmí (§ 174), tak trestné činy s hrozbou velkých celospolečenských škod, jako je obecné ohrožení (§ 272). Ale i řadu trestných činů hospodářských jako např. zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240).

Pokud jde o trestném činy související s dotační politikou, škodlivost u těchto skutků v rovině hospodářské je srovnatelná s trestným činem zkrácení daně, poplatku nebo jiné povinné platby. U zkrácení daně je poškozeným stát a škoda mu vzniká tím, že poplatník daně buď neplatí vůbec, nebo méně než by měl. V případě trestných činů dotačního podvodu a poškození finančních zájmů Evropské unie je poškozeným také stát. Škoda mu vzniká tak, že pachatel z veřejných rozpočtů neoprávněně odčerpá peníze na než nemá nárok. V případě poškození finančních zájmů Evropské unie musí u neoprávněně čerpaných evropských dotací

do pokladny EU vratku zaplatit také stát, který pak škodu vymáhá na pachateli. Jde tedy o obdobnou situaci. V případě trestného činu kráčení daně trestní zákoník v zájmu zefektivnění trestního řízení a výběru daně dává pachateli – poplatníkovi možnost se vyhnout trestnímu stíhání pokud dobrovolně upustí od páchání trestné činnosti a uhradí škodu. Tedy přizná a doplatí daň. Podle judikatury Ústavního soudu se za účinnou lítost formou přiznání a doplacení daně považuje jestliže poplatník uhradí zkrácenou daň ještě před tím, než mu bylo policejním orgánem sděleno obvinění.

U trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby (§ 241) – tedy situace kdy zaměstnavatel strhl zaměstnanci ze mzdy daň nebo pojistné na zdravotní pojištění či sociální zabezpečení a tyto peníze neodeslal finančnímu úřadu, zdravotní pojišťovně či ČSSZ (jinak řečeno zcizil je) jde trestní zákoník ještě dále. V § 242 zvláštní ustanovení o účinné lítosti umožňuje pachateli až do okamžiku než prvoinstanční soud začne vynášet rozsudek vyhnout se potrestání pokud státu neodvedené peníze zaplatí.

Předložený pozměňovací návrh by v případě trestných činů dotačního podvodu a poškození finančních zájmů Evropské unie umožnil pachateli vyhnout se trestnímu stíhání pokud před tím, než mu je policejním orgánem sděleno obvinění, vrátí státu peníze získané neoprávněně z dotace. Jinak řečeno pokud kontrolní orgán zjistí neoprávněné čerpání dotace nebo její části a příjemce ve lhůtě stanovené mu kontrolním orgánem vrátí peníze, které po něm chce stát zpět, tak se vyhne trestnímu stíhání.

Dnes je situace taková, že i když příjemce např. dotace ve výši 6 milionů Kč špatně vyúčtuje 200.000,- Kč je motivován bojovat se státem „do posledního dechu a koruny“. Tedy odvolávat se proti rozhodnutí kontrolního orgánu všude kam je to možné – včetně správních soudů. A tím nesmyslně protahovat a prodražovat řízení. Příjemce dotace - pokud nechce být trestně stíhán - totiž nesmí přiznat chybu a státu zaplatit. Vrácení byť i jen části špatně vyúčtované dotace se totiž z pohledu trestního práva pokládá za přiznání viny. Jehož důsledkem je zahájení trestního stíhání. Při boji „do posledního dechu a koruny“ se přitom oddaluje vrácení neoprávněně čerpané dotace o mnoho let. Což vážně poškozuje mezinárodní prestiž České republiky v rámci EU. A má velmi negativní dopad na další dotační programy. Navíc to neúměrně zatěžuje celý kontrolní systém i správní soudnictví. A extrémně prodražuje dotační správu. Pokud by příjemce měl možnost se vyhnout trestnímu stíhání tím, že dobrovolně uzná svoji chybu a vrátí neoprávněně čerpané peníze, tak by si stát ušetřil obrovské výdaje a mnohem rychleji by se mu vracely peníze z neoprávněně čerpaných dotací.

Příjemců dotací z českých veřejných rozpočtů - včetně dotací z fondů EU - jsou v ČR řádově stovky tisíc subjektů. Od firem, fyzických osob, před obce a kraje. U řádově několika tisíc příjemců je každoročně při kontrole zaznamenáno pochybení. V drtivé většině případů jde o pochybení administrativního rázu jako je špatné vyúčtování části dotace. V případě pokud jde o částku větší než 5 tisíc Kč to však zakládá možnost trestního stíhání. Praxe ukazuje, že většina „pachatelů“ by raději zaplatila – vrátila část neoprávněně nebo špatně čerpané dotace – pokud by se tím mohla vyhnout trestnímu stíhání. Systém jim to však v tuto chvíli neumožňuje.

Současná situace tedy hrozí zavalit celou soudní soustavu stovkami tisíc bagatelních trestních činů rázu administrativního pochybení. V zájmu odvrácení této hrozby a v zájmu urychlení a zlevnění procesu navrácení neoprávněně nebo nesprávně čerpaných dotací je proto předkládán tento pozměňovací návrh.